

မြန်မာနိုင်ငံ ။ မဖြစ်မနေ ဧည့်စာရင်း တိုင်ကြားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပေးရန်

အငြင်းပွားဖွယ် ဥပဒေကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဖွဲ့အစည်း (၅၀) ကျော်မှ တောင်းဆိုခြင်း

(ရန်ကုန်မြို့၊ ဩဂုတ်လ ၃၁၊ ၂၀၁၆)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွှတ်တော်ဥပဒေပြုကော်မတီသည် နိုင်ငံသားများက မိမိတို့အိမ်တွင် ညအိပ်မည့် ဧည့်သည်များကို အာဏာပိုင်များထံ စာရင်းပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကိုလိုနီခေတ် ဥပဒေတွင် ပါဝင်ခဲ့သော ဥပဒေများကို ဖျက်ပယ်ပေးသင့်သည်ဟု Fortify Rights အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရပ်သားလူမှုအဖွဲ့အစည်း (၅၂)ခုမှ ယနေ့တွင် ပြောကြားလိုက်သည်။ ထိုဥပဒေများသည် ကိုယ်ပိုင်အိမ်များကို အာဏာပိုင်များမှ ဝရမ်းမပါဘဲ ရှာဖွေပိုင်ခွင့်အာဏာကို ပေးထားသည်။

“ဤဥပဒေသည် လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်သူများ၊ နိုင်ငံရေးတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများကို ပစ်မှတ်ထား၍ အချိန်ကြာမြင့်စွာ အသုံးပြုလာခဲ့သည်။ အလားတူစွာ တိုင်းရင်းသား ကျေးလက်ဒေသနေ အပြစ်မဲ့နိုင်ငံသားများမှာ နှောင့်ယှက်ခံရသည်၊ ခြိမ်းခြောက်ခံရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အစပျောက်ခြင်းခံရသည်ဟုသော သတင်းပေးပို့ ချက်များစွာရှိနေပါသည်။” ဟု အရပ်သားလူမှုအသိုင်းအဝိုင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို မြန်မာနိုင်ငံ အနှံ့အပြားတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသည့် အစိုးရမဟုတ်သော ပြည်တွင်းအဖွဲ့အစည်း (NGO)တစ်ခုဖြစ်သည့် ‘ပေါင်းကူး’ မှ အမှုဆောင်ဒါရိုက်တာ ဦးကျော်သူက ပြောကြားလိုက်သည်။ “ဤဥပဒေများသည် အာဏာရှင်ဆန်ပြီး နိုင်ငံကို အကျိုးစီးပွား မဖြစ်ထွန်းစေပါ။ ၎င်းတို့သည် လူသားတို့၏ လုံခြုံမှုနှင့် ပြည်သူတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ဆိုးရွားစွာ ခြိမ်းခြောက်နေသော ဖိနှိပ်ရေးလက်နက်ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။”

၁၉၀၇ ခုနှစ်တွင် ပြဌာန်းခဲ့သော ယခင်ဥပဒေနှစ်ခုကို အစားထိုးထားသည့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၏ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဥပဒေအရ ဒေသခံများသည် မိမိတို့နေအိမ်များတွင် ဧည့်သည်များ ညအိပ်တည်းခိုသည့်အခါ အစိုးရအရာရှိများကို အသိပေးရန်နှင့် ထိုဧည့်သည်တို့၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အချက်အလက်များကို အာဏာပိုင်များထံ တင်ပြရန် လိုအပ်သည်။ မြန်မာအာဏာပိုင်များသည် ဧည့်စာရင်းတိုင်ကြားလိုအပ်ချက်ကို ညဉ့်နက်ချိန်တွင် အိမ်ထောင်စုများအား စစ်ဆေးခြင်းဖြင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေသဖြင့်၊ လူအများက ဤကဲ့သို့ ကာလကြာရှည်စွာ ကျင့်သုံးခဲ့သော ထိုအလေ့အထကို “သန်းခေါင်စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း” (သို့မဟုတ်) “သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ခြင်း” ဟု ရည်ညွှန်းကြသည်။

ယနေ့ထုတ်ပြန်လိုက်သည့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ပူးတွဲထုတ်ပြန်ချက်တွင်၊ မဖြစ်မနေ ဧည့်စာရင်းတိုင်ကြား လိုအပ်ချက်နှင့် သန်းခေါင်စာရင်းစစ်ဆေးခြင်းများသည် နိုင်ငံတကာဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးထားသော လူ့အခွင့်အရေးများဖြစ်သည့် လွတ်လပ်စွာ လှုပ်ရှားသွားလာခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်နိုင်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခွင့်နှင့် အများပြည်သူနှင့်မသက်ဆိုင်သော သီးခြားလွတ်လပ်ခွင့်များကို ချိုးဖောက်သည်ဟု အဖွဲ့အစည်း (၅၂)ခုမှ ပြောကြားလိုက်သည်။

ထိုဥပဒေများကို ဆန့်ကျင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတိုင်းတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသည့် အရပ်သားလူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်သည်။ မဖြစ်မနေ ဧည့်စာရင်းတိုင်ကြား လိုအပ်ချက်အား ဆက်လက်ထားရှိခြင်းသည် “ဦးတည်ချက်မှားယွင်းပြီး မြန်မာနိုင်ငံကို ထိခိုက်နိုင်သည်” ဟု ထိုအဖွဲ့အစည်းများမှ ပြောကြားလိုက်သည်။

ဇွန်လတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော် (အထက်လွှတ်တော်) မှ နိုင်ငံသားများအနေနှင့် ညအိပ်ဧည့်သည်များကို သတင်းပို့ရန် လိုအပ်သည့် ရပ်ကွက် (သို့မဟုတ်) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဥပဒေ၏ ပုဒ်မ (၁၃) (ဆ) နှင့် ပုဒ်မ (၁၇) တို့ကို

ပယ်ဖျက်ပေးမည့် ဥပဒေကို အတည်ပြုခဲ့သည်။ Fortify Rights အနေနှင့် လူ့အခွင့်အရေး စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီစွာ အဆိုပြုထားသည့် ပြင်ဆင်ချက်များကို ကြိုဆိုခဲ့ပါသည်။

သို့သော် ဇူလိုင်လတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် (အောက်လွှတ်တော်) ဥပဒေပြုကော်မတီသည် ညအိပ်တည်းခိုသည့် ဧည့်သည်များကို စာရင်းပေးရန် တမင်သက်သက် (သို့မဟုတ်) ရည်ရွယ်ချက်ရှိစွာ ပျက်ကွက်သူများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သော အဆိုပြုထားသည့် ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် ဧည့်စာရင်းတိုင်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို မူလအတိုင်း ပြန်လည်ပြဌာန်းခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာဥပဒေအရ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် လွတ်လပ်စွာ လှုပ်ရှားသွားလာခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခွင့် အပါအဝင် အချို့သော လူ့အခွင့်အရေးများကို ကန့်သတ်လိုပါက ထိုကန့်သတ်ချက်အတွက် ယထာဘူတကျသော ရည်ရွယ်ချက်ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး၊ သဘာဝကျသောဆီလျော်မှုရှိမှသာ ကန့်သတ်နိုင်သည်။ လက်ရှိဥပဒေတွင်ပါဝင်သည့် ဧည့်စာရင်းတိုင်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် ဤသတ်မှတ်ချက်များနှင့် မကိုက်ညီသဖြင့် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးဥပဒေနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုမရှိပါဟု Fortify Rights မှ ပြောကြားလိုက်သည်။

လွှတ်တော်တွင် ၂၅% နေရာရထားသည့် စစ်ဘက်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ထိုဥပဒေသည် “နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး” ကို အကာအကွယ်ပေးရန် လိုအပ်သည်ဟု ပြောဆိုကာ၊ မဖြစ်မနေ ဧည့်စာရင်းတိုင်ခြင်းကို လက်ရှိအခြေအနေတွင် ထောက်ခံနေကြပါသည်။

“ဤဥပဒေများက အကာအကွယ်ပေးထားသည့် တစ်ခုတည်းသောအရာမှာ အာဏာပိုင်များအနေနှင့် အလိုရှိသလို ကိုယ်ပိုင်အိမ်များကို ဝင်ရောက်ပြီး၊ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအချက်အလက်များကို ကောက်ခံနိုင်သည့်အာဏာပင်ဖြစ်သည်” ဟု မက်သရူးစမစ်မှ ပြောကြားလိုက်သည်။ “ဥပဒေပြုကော်မတီက ထိုဥပဒေများကို မဖယ်ရှားပါက လွှတ်တော်အနေနှင့် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိဘဲ ၎င်းဥပဒေများကို ပယ်ဖျက်သင့်သည်။”

ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်သူများကို ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ရွေးချယ်ခွင့်ပြုရန်နှင့် မဖြစ်မနေဧည့်စာရင်းတိုင်ခြင်း လိုအပ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် အကြံပြုချက်များအပါအဝင် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဥပဒေကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် အဆိုပြုချက်များပါဝင်သည့် အချက်(၁၀) ချက်ရှိသော ထုတ်ပြန်ချက်ကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရပ်သားလူမှုအဖွဲ့အစည်း (၆၅)ခုမှ ဇူလိုင်လ ၂၈ ရက်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် ဥပဒေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း (၆)ခုတွင် နေထိုင်သူ (၉၀)ဦးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားချက်များကို စိတ်ဖြာလေ့လာချက်အပေါ်တွင် အခြေခံထားသည့် “ညသန်းခေါင် ဝင်ရောက်စီးနင်းခြင်းများ : မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဧည့်စာရင်းတိုင်ခြင်းနှင့်သန်းခေါင်စာရင်းစစ်ခြင်းများကို အဆုံးသတ်ရေး” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် (၄၇)မျက်နှာရှိ အစီရင်ခံစာ တစ်စောင်ကို Fortify Rights မှ မတ်လ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုအစီရင်ခံစာတွင် အရာရှိများအနေနှင့် ဧည့်စာရင်းတိုင်ရန်လိုအပ်ချက်ကို မည်သို့မည်ပုံ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည်၊ သန်းခေါင်စာရင်းများကို အသုံးပြုကာ အရပ်သားလူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံရေးတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများအပါအဝင် အခြားသူတို့၏ လှုပ်ရှားမှုများကို မည်သို့ထိန်းချုပ်အနှောင့်အယှက်ပေးသည်များကို ဖော်ပြထားသည်။

ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်သူများသည် အဓိကအားဖြင့် ဤဥပဒေ၏ ပြဿနာဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော ဥပဒေများကို ကိုင်တွယ်ကြသည်။ ဤအောက်ခြေအဆင့် အစိုးရဝန်ထမ်းများကို အင်အားကြီးပြီး ဗဟိုဖြစ်သော အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနက ကြီးကြပ်ပြီး၊ ထိုဌာနကို ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှတစ်ဆင့် မြန်မာစစ်တပ်က ထိန်းချုပ်ထားသည်။

ဆွေးနွေးနေဆဲဖြစ်သော စီမံချက်များကို ထောက်ခံသူများကလည်း ဧည့်စာရင်းတိုင်ရန်လိုအပ်ချက်ကို ရွေးချယ်အသက်သွင်းခြင်းအား လူသိရှင်ကြားထောက်ခံကြပြီးဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေပြုကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဦးထွန်းထွန်းဟိန်းက “သည်လို ဥပဒေမျိုး ဆက်တည်ရှိသင့်တဲ့ နယ်စပ်မြို့တွေနဲ့ ကျေးလက်ဒေသတွေ ရှိတယ်” ဟု ဧရာဝတီကို ပြောခဲ့သည်။ အောက်လွှတ်တော်ဥပဒေပြုကော်မတီဝင် ဦးဇော်ဝင်းကလည်း “မတည်ငြိမ်တဲ့ဒေသတွေအတွက် သည်လို ဥပဒေမျိုး လိုအပ်ပါတယ်” ဟု ဧရာဝတီကို ပြောခဲ့သည်။

“ဥပဒေပြုလွှတ်တော်အမတ်များသည် ပင်ကိုပြင်းထန်သော ဥပဒေကို မျှတမှုမရှိစွာ အသက်သွင်းရန် အဆိုပြုနေကြသည်” ဟု မက်သယူးစမစ်မှ ပြောကြားလိုက်သည်။ “ပြည်သူတို့နေထိုင်ရာ အချို့ဒေသများနှင့် အချို့သော လူမှုဝန်းကျင်ကို ပစ်မှတ်ထားရန် ဤဥပဒေကို အသုံးပြုခြင်းသည် ယခုအချိန်တွင် အလိုအပ်ဆုံးဖြစ်သည့် ယုံကြည်မှုကို တိုင်းရင်းသားတို့နေထိုင်ရာ ပြည်နယ်များတွင် ထပ်မံလျော့နည်းသွားစေမည်ဖြစ်သည်။”

ထပ်မံသိလိုသည်များရှိပါက အောက်ပါတာဝန်ရှိသူများထံ ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

Matthew Smith, chief executive officer, Fortify Rights | +66.0850280044,
matthew.smith@fortifyrights.org, Twitter: @matthewfsmith

Kyaw Htin, Director of Policy and Planning, New Myanmar Foundation (NMF) | +95.0979537989,
kyawhtin@newmyanmarfoundation.org

Khin Maung Htun, Director of Metta-Campaign (Mandalay) | +95.09451510419, ohmarsf@gmail.com

Wai Wai Nu, Executive Director, Women Peace Network-Arakan | +95.09450014876,
waiwai.peace@gmail.com